

## Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1928 kl. 12 m.

*Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, med anledning av väckt motion angående införande av obligatorisk anmälningsplikt vid konstaterad lungtuberkulos.*

Uti en inom andra kammaren avgiven och till kammarens andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 312, har herr *Werner* hemställt, "att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående obligatorisk anmälningsplikt vid konstaterad lungtuberkulos och att Kungl. Maj:t därefter måtte för riksdagen framlägga de förslag, som av utredningen kunna föränledas".

*Motionen.*

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Till utskottet hava yttranden över motionen inkommit från medicinalstyrelsen, Svenska sanatorieläkarföreningen och Svenska nationalföreningen mot tuberkulos. Dessa yttranden återfinnas som bilagor till utskottets utlåtande.

*Yttranden.*

I likhet med motionären anser utskottet, att anmälningsplikt vid fall av lungtuberkulos skulle utgöra ett värdefullt hjälpmedel i kampen mot denna sjukdom.

*Utskottet.*

Frågan har tidigare varit föremål för utredning nämligen av den kungl. kommitté, som 1905 tillsattes för utredning angående åtgärder till hämmande av människotuberkulosens utbredning. Någon bestämmelse om anmälningsplikt upptogs emellertid icke i de av kommittén upprättade författningsförslagen.

En väsentlig del av de invändningar, som förut gjorts mot anmälningspliktens införande, nämligen att bristen på vårdanstalter och dispensärer icke möjliggjorde att i avsevärd mån bistå de anmälda, har nu enligt medicinalstyrelsens mening bortfallit, och styrelsen har därför i sitt ovannämnda yttrande förklarat sig icke hava något att invända mot den i föreliggande motion gjorda framställningen.

*Bihang till riksdagens protokoll 1928. 13 saml. 2 avd. 1 häft. (Nr 1.)*

Emellertid framgår av sanatorieläkarföreningens och nationalföreningens till utskottet avgivna yttranden, att sistnämnda förening uppdragit åt en kommitté att utreda frågan om anmälningspliktens införande. Utskottet har sig bekant, att denna utredning tillkommit i samförstånd med Kungl. Maj:t och att dess resultat kommer att framläggas för Kungl. Maj:t. Då frågan således nu är föremål för sakkunnig utredning och nationalföreningen i sitt yttrande förklarar, att resultatet av densamma med största sannolikhet skall föreligga före utgången av innevarande år och att det berättigade önskemål, som motionen innebär, därigenom säkerligen kommer att bliva tillgodsett, anser sig utskottet böra hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda någon andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 16 mars 1928.

Å utskottets vägnar:

NILS HOLMSTRÖM.

---

Närvarande: herrar *Holmström* i Gävle och *Petersson* i Broaryd, fru *Thüring*, herrar *Holmberg* och *Högström*, fröken *Wellin*, herrar *Lundén*, *Weijne*, *Hedin* och *Sundström*.

---

*Bil. 1.*

*Till Riksdagens andra kammarens andra tillfälliga utskott.*

Enligt ämbetsskrivelse från kungl. socialdepartementet den 10 februari 1928 har Kungl. Maj:t anbefallt medicinalstyrelsen att avgiva och till Eder senast den 1 mars 1928 överlämna yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion, nr 312, angående införande av obligatorisk anmälningsplikt vid konstaterad lungtuberkulos.

Till åtlydnad härav får medicinalstyrelsen anföra följande.

Frågan om obligatorisk anmälningsplikt vid fall av lungtuberkulos upptogs på sin tid av den av Kungl. Maj:t den 20 oktober 1905 tillsatta kommittén för verkställande av utredning angående de åtgärder, som till hämmande av människotuberkulosens utbredning i riket lämpligen borde vidtagas. I sitt den 29 maj 1908 avgivna betänkande uttalade kommittén den uppfattningen, att en föreskrift om dylik anmälningsplikt icke vore av omständigheterna till fulla motiverad. Någon sådan bestämmelse hade därför ej heller upptagits bland de av kommittén upprättade författningsförslagen.

Numera framlidne professor Karl Petrén, vilken såsom särskild sakkunnig deltog i kommittéarbetet, var emellertid av skiljaktig mening i denna fråga och förordade fakultativt införande av anmälningsplikt under vissa villkor för sjukvårdsområden, som så önskade.

I sitt över kommittébetänkandet avgivna yttrande den 30 juli 1912 förklarade sig medicinalstyrelsen anse vissa av styrelsen närmare angivna skäl tillräckliga att icke, eller åtminstone icke för det dåvarande, i lagstiftningen upptaga anmälningsplikt av sjukdomsfall i lungsot i den sålunda föreslagna utsträckningen.

En väsentlig del av de invändningar, vilka vid förenämnda tid kunde göras mot anmälningspliktens införande, nämligen att bristen på vårdanstalter och dispensärer icke möjliggjorde att i avsevärd mån bistå de anmälda sjuka, hava emellertid numera bortfallit, och medicinalstyrelsen har därför för sin del intet att invända mot den i förevarande motion gjorda framställningen.

Stockholm den 28 februari 1928.

B. BUHRE.

*Fred. Bissmark.*

*C. B. von Mentzer.*

*Till andra kammarens tillfälliga utskott nr 2.*

Genom skrivelse av den 4 febr. 1928 har Svenska sanatorieläkarföreningen beretts tillfälle att yttra sig över en av herr Werner väckt motion, nr 312, angående införande av obligatorisk anmälningsplikt vid konstaterad lungtuberkulos. Styrelsen för Svenska sanatorieläkarföreningen får, sedan den tagit del av ovannämnda motion, anföra följande.

Motionen utmynnar i en hemställan, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående obligatorisk anmälningsplikt vid konstaterad lungtuberkulos och om framläggande av de förslag, som av utredningen kunna föranledas. Det synes därför vara i första hand en *utredning* om den obligatoriska anmälningsplikten vid lungtuberkulos, som av motionären avses. Under sådana förhållanden anser sig ej Svenska sanatorieläkarföreningens styrelse för närvarande hava anledning att yttra sig över själva sakfrågan: anmälningsplikt eller ej vid konstaterad lungtuberkulos — ehuru styrelsen begagnar tillfället att här uttala sin övertygelse om denna frågas stora betydelse för antituberkuloskampen — utan anser sig styrelsen närmast uppfordrad att yttra sig angående behovet av den begärda utredningen. Styrelsen vill då erinra om att Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos år 1917 tillsatt en stor kommitté för utredning av spörsmålet angående organisationen av antituberkulosarbetet i hela dess vidd. I denna nationalföreningens kommitté ingick en subkommitté, som fick sig anförtrodd utredningen angående anmälningsplikten. Denna subkommitté, som utgöres av doktorerna Em. Lindhagen, R. von Post och G. Stéenhoff, har sedan någon tid sammanslagits med en annan nationalföreningens subkommitté: den för utredning av dispensärvården, samt arbetar nu gemensamt med denna. Saken är alltså inom landet på auktoritativt håll föremål för en grundlig utredning och behandlas i sammanhang med övriga därmed oskiljaktigt förenade spörsmål. I motionen framställda önskemål äro därför enligt styrelsens uppfattning redan nu uppfyllda, varför någon ytterligare kommitté för utredning av denna sak ej synes för närvarande erforderlig, — detta under förutsättning, att den arbetande kommitténs utredningsresultat kan förväntas föreligga färdigt inom rimlig tid. Enligt vad styrelsen vid förfrågan hos sekreteraren i Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos erfarit, lärer så vara förhållandet.

Kullsveden, Svenshögen, Sundsvall den 15 febr. 1928.

För Svenska Sanatorieläkarföreningen:  
dess styrelse:

SIGURD BERG,  
ordförande.

G. Vallentin,  
sekreterare.

A. Forsheim.

SVENSKA NATIONALFÖRENINGEN  
MOT TUBERKULOS

*Till andra kammarens tillfälliga utskott nr 2.*

Sedan utskottet genom en skrivelse den 4 februari lämnat Nationalföreningen tillfälle att avgiva yttrande över en inom riksdagens andra kammar väckt motion angående införande av obligatorisk anmälningsplikt vid konstaterad lungtuberkulos, anhåller Nationalföreningens styrelse att i ärendet få avgiva följande utlåtande:

Frågan om obligatorisk anmälningsplikt för vissa former av tuberkulos är av stort intresse och har även hos oss tidigare varit föremål för utredning. Den kungl. kommitté av den 20 oktober 1905, som tillsattes för verkställande av utredning angående åtgärder för människotuberkulosens bekämpande, diskuterade denna fråga utförligt och kom till den ståndpunkten, att olägenheterna av densamma vore större än fördelarna och ansåg sig för den skull icke böra förorda några bestämmelser om sådan anmälningsplikt bland de författningsförslag, som av kommittén framlades.

En tillkallad sakkunnig, professor Karl Petrén, förordade emellertid reservationsvis, fakultativt införande av sådan anmälningsplikt under vissa villkor för de sjukvårdsområden som så önskade.

En väsentlig del av de invändningar, som vid förenämnda tid kunde göras mot anmälningspliktens införande, nämligen att bristen på vårdanstalter och dispensärer icke möjliggjorde att i väsentlig mån bistå de anmälda sjuka, har sedan dess bortfallit.

Nationalföreningen påbörjade år 1917 en omfattande utredning rörande ytterligare åtgärder till tuberkulosens förebyggande och uppdrog även åt en särskild kommitté att utreda frågan om anmälningspliktens införande. Beklagligtvis har denna utredning blivit fördröjd, men Nationalföreningens styrelse har anledning hoppas, att resultatet av densamma inom icke alltför avlägsen framtid, med största sannolikhet före utgången av innevarande år, skall föreligga, varigenom det berättigade önskemål, som motionen innebär, säkerligen kommer att bliva tillgodosett.

Stockholm den 28 februari 1928.

På styrelsens vägnar:

GUSTAF ADOLF.

*Gustaf Neander.*

---